

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
НА
ИНТЕГРИРАНА ТЕРИТОРИАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА
ЮЖЕН ЦЕНТРАЛЕН РЕГИОН ЗА ПЛАНИРАНЕ ОТ НИВО 2 ЗА
ПЕРИОДА 2021-2027 Г.

ЗАДАНИЕ ЗА ОБХВАТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА ОЦЕНКАТА

Януари 2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение	7
1.1 Обща част.....	7
1.2 Цел на заданието за обхват и съдържание на оценката	8
1.3 Консултации по заданието за определяне обхвата на оценката.....	9
2. Визия, стратегически приоритети и обхват на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Южен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.....	10
2.1 Визия на Интегрирана териториална стратегия за развитие на ЮЦР	10
2.2 Стратегически приоритети, специфични цели и съдържание на ИТСР на Южен централен регион за планиране от ниво 2	11
2.3 Обхват на ИТСР на Южен централен регион за планиране от ниво 2	12
2.4 Времева рамка	14
3. Връзка на ИТСР на Южен централен регион за планиране от ниво 2 с други планове и програми	14
4. Методика на ЕО	15
4.1 Нормативна рамка за ЕО	15
4.2 Методически подход.....	16
4.3 Екологична политика и цели.....	16
4.4 Взаимодействия на ИТСР на Южен централен регион за планиране от ниво 2 с околната среда.....	16
4.5 Индикатори.....	19
4.6 Видове въздействия	20
4.7 Метод за оценка на въздействията	21
4.8 Метод за генериране на алтернативи	22
4.9 Мерки	23
4.10 Заключение	23
5. Проектно-съдържание на Доклада за екологична оценка.....	23
6. Приложения	29

6.1	Приложение 1 Характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната.....	29
-----	---	----

	Приложение 1. Характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната	30
--	--	-----------

Съдържание на Таблиците

Таблица 1 <i>Рейтинг матрица (матрица на оценките)</i>	22
Таблица 2 <i>Население към 31.12.2019 по области</i>	30

Съдържание на Фигурите

Фигура 1 <i>Обща схема на Южен централен регион за планиране от ниво 2</i>	13
--	----

АБРЕВИАТУРИ

Абревиатура	Дефиниция
АИС	Автоматична измервателна станция
БД	Басейнова дирекция
ГОП	Горни оценъчни прагове
ДОАС система	Модел автоматична измервателна станция
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЗ	Защитена зона (по смисъла на ЗБР)
ЗТ	Защитена територия (по смисъла на ЗЗТ)
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ИТС	Интегрирани териториални стратегии
КАВ	Качество на атмосферния въздух
МАС	мобилни автоматични станции
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НКЦ	Недвижими културни ценности)
ОС	Оценка за съвместимост
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РЛ	Районна лаборатория

Абревиатура	Дефиниция
РП	<i>Региони за планиране</i>
СГН	<i>Средногодишна норма</i>
СДН	<i>Средноденонощна норма</i>
СПП	<i>Стратегическо планиране и програмиране</i>
СО	<i>Въглероден оксид</i>
NO ₂	<i>Азотен диоксид</i>
О ₃	<i>Озон</i>
SO ₂	<i>Серен диоксид</i>
ФПЧ ₁₀ (PM ₁₀)	<i>Фини прахови частици с размер под 10 микрона</i>
ЮЦР	<i>Южен централен регион</i>

1. Въведение

1.1 Обща част

За регионите за планиране от ниво 2 се разработват интегрирани териториални стратегии за развитие в съответствие с изискванията на Закона за регионалното развитие. Интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 се приемат от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството след одобрението им от съответните регионални съвети за развитие.

Настоящият документ представлява Задание за обхват и съдържание на Екологичната оценка по Договор №РД-02-29-233/30.12.2020г., сключен между Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ), в качеството му на Възложител, и „ЕФ СИ ДЖИ ПОВВИК“ ЕАД, в качеството му на Изпълнител, за изпълнението на обществена поръчка с предмет: „ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА ЗА СЪВМЕСТИМОСТТА С ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ НА ИНТЕГРИРАНИТЕ ТЕРИТОРИАЛНИ СТРАТЕГИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ ЗА ПЛАНИРАНЕ ОТ НИВО 2“. Финансирането на обществената поръчка ще се осигури в рамките на Бюджетна линия с регистрационен номер BG16RFOP001-8.002-0005 „Бюджетна линия на сектор „Стратегическо планиране и програмиране“ (СПП), Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“ по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“. Интернет адресът на Единния информационен портал е: www.eufunds.bg/b, а интернет адресът на ОПРР 2014-2020 г. е: www.bgregio.eu.

ИТСР на Южен централен регион попада в обхвата на чл. 85, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и очертава рамка за бъдещо развитие на инвестиционни предложения, които се отнасят към позиции на Приложение № 1 и Приложение № 2 на ЗООС, предвид което, на основание чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО, подлежи на процедура по задължителна екологична оценка (ЕО).

Стратегията ще бъде одобрена от Министерския съвет на Република България, предвид което, на основание член 4, т. 1 от Наредбата за ЕО, както и чл. 4, т. 2 от същата наредба във връзка с чл. 10, ал. 2, т. 4 от ЗООС, компетентен орган за провеждане на процедурата по ЕО е министърът на околната среда и водите.

Регионалният съвет за развитие на Южен централен регион е органът, който ще следи за прилагането на стратегията.

Процедурата по ЕО се съвместява изцяло с действащите процедури за изготвяне и одобряване на ИТСР. Екологичната оценка на Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021 г. - 2027 г. се извършва едновременно с изготвянето ѝ. Становището по екологична оценка е

задължително условие за последващото одобряване на ИТСП. Органите, отговорни за одобряване и прилагане на стратегията е необходимо да се съобразяват със становището по ЕО и с поставените в него условия, мерки и ограничения.

1.2 Цел на заданието за обхват и съдържание на оценката

В съответствие с изискванията, определени в чл. 3 на Директива 2001/42/ЕО,¹ не може да се изключи възможността бъдещата Интегрирана териториална стратегия за развитие на Южен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. да създаде условия за въздействие върху околната среда.

Съгласно писмо изх. № ЕО-12 /01.06.2020 г. на Компетентния орган (МОСВ), ИТСП на Южен централен регион попада в обхвата на чл. 85, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и на основание чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО, подлежи на процедура по екологична оценка (ЕО). Съгласно чл. 82, ал. 1 от ЗООС процедурата по ЕО се съвместява изцяло с действащите процедури по изготвяне на планове/измененията на планове и завършва преди тяхното одобряване.

Процесът на определяне на обхвата и съдържанието на оценката има за цел вземане на решение относно обхвата и нивото на подробност на информацията, която трябва да бъде включена в Доклада за екологична оценка (Директива за СЕО 2001/42/ЕО, чл. 5, ал. 4).

Процесът на определяне на обхвата и съдържанието има за цел да:

- определи съответния район на въздействие и времевия период за проява на евентуалните въздействия;
- идентифицира съответните екологични аспекти, които трябва да се разгледат в рамките на ЕО;
- определи метод за оценка на положителните и отрицателните въздействия;
- определи метод за генериране и оценка на разумни алтернативи;
- представи проект за съдържание на Доклада за екологична оценка.

Обхватът на заданието е съобразен с характера, предмета и предвижданията на ИТСП и припокрива изискванията на чл. 86, ал. 3 от ЗООС, които касаят съдържанието на Доклада за екологична оценка.

Докладът за екологичната оценка ще включва информация, съответстваща на степента на подробност на Стратегията и използваните методи за оценка.

---

¹ Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда.

Съгласно извършената проверка от МОСВ за допустимост по смисъла на чл. 36, ал. 2 от Наредбата за ОС се установи, че „Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.“ е допустима при съобразяване на произтичащите от нея планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с: режимите на защитените територии, определени със ЗЗТ, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управлението им; режимите на защитените зони, определени със заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управлението им, при наличие на такива. На основание чл. 36, ал. 3 от Наредбата за ОС е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която „Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.“ няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Natura 2000

Поради гореописаното няма да бъде изготвена Оценка за съвместимостта на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 с предмета и целите на защитените зони в съответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

1.3 Консултации по заданието за определяне обхвата на оценката

Съгласно чл. 19а на Наредба за ЕО, Възложителят възлага изготвянето на задание за определяне обхвата на оценката, по което провеждат консултации с:

- Компетентният орган по чл.4 от Наредбата за ЕО;
- Съответните специализирани компетентни органи по чл. 13, ал. 1 относно съдържанието и обхвата на оценката на здравно-хигиенни аспекти на околната среда и риска за човешкото здраве; и
- Други специализирани ведомства и заинтересованата общественост съгласно схемата по чл. 19, ал. 3 от Наредбата за ЕО.

Ключовите заинтересовани страни, идентифицирани в процеса на определяне на обхвата на ЕО, са както следва:

- Министерство на околната среда и водите (МОСВ);
- Министерство на здравеопазването (МЗ);
- Басейновите дирекции за управление на водите:
  - БД Източнобеломорски район с център гр. Пловдив
  - Басейнова дирекция за управление на водите Западнбеломорски район с център гр. Благоевград

- Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ)
  - РИОСВ Пазарджик,
  - РИОСВ Пловдив,
  - РИОСВ Смолян,
  - РИОСВ Хасково
- Регионалният съвет за развитие на ЮЦР
- Заинтересованата общественост в засегнатите области

Отделно от посочените по-горе ключови заинтересовани страни, съгласно изискванията на Възложителя, в процеса на ЕО е необходимо да се направят 3 консултации и със заинтересованата общественост .

Други институции, ключови групи и представители на обществеността също могат да се включат в процеса на консултации.

Схемата за консултации със заинтересованите страни е представена в отделен документ.

В съответствие с изложеното по-горе, настоящият документ ще бъде предоставен на: Компетентния орган – Министерство на околната среда и водите (МОСВ), на специализираните компетентни органи – Министерство на здравеопазването (МЗ), Басейнова дирекция за управление на водите Източнобеломорски район с център гр. Пловдив, Басейнова дирекция за управление на водите Западнбеломорски район с център гр. Благоевград, РИОСВ Пазарджик, РИОСВ Пловдив, РИОСВ Смолян, РИОСВ Хасково, и заинтересованата общественост, както и на други заинтересовани страни, които могат да бъдат идентифицирани. Получените в резултат на консултациите по Заданието становища ще бъдат съобразени при изготвяне на доклада за ЕО.

2. Визия, стратегически приоритети и обхват на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Южен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.

2.1 Визия на Интегрирана териториална стратегия за развитие на ЮЦР

Формулираната визия за развитие на Южен централен регион за планиране от ниво 2 е пренесена от Регионалния план за развитие (2014-2020 г.) и се подкрепя от всички заинтересовани страни, като по този начин е отчетен нейният дългосрочен характер, и има следното съдържание:

„ЮЖЕН ЦЕНТРАЛЕН РЕГИОН - привлекателно място за живеене, бизнес и туризъм, с по-добри условия за комуникация и съхранено природно и културно наследство“.

2.2 Стратегически приоритети, специфични цели и съдържание на ИТСР на Южен централен регион за планиране от ниво 2

ИТСР за развитие на Южен централен регион за планиране от ниво 2 е средносрочен стратегически планов документ, който определя политическата, икономическата, пространствената и тематична рамка на развитието на региона в годините на новия програмен период 2021-2027 г. Стратегията за развитие на Южен централен регион за планиране от ниво 2 е разработена в съответствие с Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (Актуализация 2019 г.) и отчита предвижданията на регионално ниво на секторните стратегии в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, ширококолентовите комуникации, туризма и околната среда. Формулираната визия за развитие на Южен централен регион за планиране от ниво 2 е пренесена от Регионалния план за развитие (2014-2020 г.) и включва 3 основни приоритета за развитие на региона към които са формулирани специфични цели, както следва:

- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1: ЗАСИЛВАНЕ НА КОНКУРЕНТНИТЕ ПОЗИЦИИ НА ЮЖЕН ЦЕНТРАЛЕН РЕГИОН ЧРЕЗ ИНВЕСТИЦИИ ВЪВ ФАКТОРИТЕ НА РАСТЕЖ** - този приоритет ще се реализира чрез подкрепа на регионалната икономика за иновативност и технологично развитие и повишаване на добавената стойност. Ще се наблегне особено на системата на образованието и дигитализацията на образователната, икономическа и административни сфери.
  - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1 ИНОВАЦИИ, ТЕХНОЛОГИЧНО РАЗВИТИЕ И РАСТЕЖ;
  - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2 ПОДОБРЯВАНЕ НА БИЗНЕС СРЕДАТА И СТИМУЛИРАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО;
  - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.3 ДОБРО ОБРАЗОВАНИЕ, НОВИ ЗНАНИЯ И ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ;
  - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.4 РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТНИ СЕКТОРИ, БАЗИРАНИ НА МЕСТНИТЕ РЕСУРСИ - Цел 1.4.1. Устойчиво развитие на селското стопанство, Цел 1.4.2. Устойчиво развитие на туризма;
- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2: ПОДОБРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНАТА И ЕКОЛОГИЧНАТА СРЕДА** - насочен е към повишаване качеството на живот като се подобряват и се получават висококачествени социални, здравни, културни и други обществени услуги, чрез инвестиции както във физическите параметри на заведенията, където се предлагат тези услуги (сгради, оборудване и т.н.), така и с подобряване на „меката“ инфраструктура, свързана с количеството и качеството на предлаганите услуги в тези заведения.
  - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.1 ПОДОБРЯВАНЕ НА ДОСТЪПА ДО

КАЧЕСТВЕНИ ЗДРАВНИ, СОЦИАЛНИ, КУЛТУРНИ УСЛУГИ И СПОРТ - Цел 2.1.1. Осигуряване на равен достъп до здравни услуги, Цел 2.1.2. Равен достъп до специализирана дългосрочна грижа и социално включване, Цел 2.1.3. Подкрепа на местни културни средища и опазване на културното наследство, Цел 2.1.3. Подобрен достъп до спорт и спортни услуги;

- СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.2 ИЗГРАЖДАНЕ НА ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНА ИНФРАСТРУКТУРА. ОРИЕНТИРАНЕ КЪМ ПО-ЗЕЛЕНА, НИСКОВЪГЛЕРОДНА ИКОНОМИКА;
- *СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3: ПО-БАЛАНСИРАНО ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА НЕРАВЕНСТВАТА* - този приоритет ще се постигне чрез подобряване на свързаността в региона и качеството на средата в населените места, укрепване на градовете центрове и ориентиране към полицентрично пространствено развитие. За подобряване на свързаността на региона в международен, национален и вътрешно регионален план се планира да бъдат реализирани редица проекти за обновяване и разширяване на транспортно-комуникационната инфраструктура и изграждане на съвременна цифрова инфраструктура, осигуряваща достъп на всички населени места до интернет и получаване на базови електронни услуги.
  - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.1. ПОДОБРЯВАНЕ НА ТРАНСПОРТНАТА И ЦИФРОВАТА СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ - Цел 3.1.1. Подобряване на свързаността на региона в регионален, национален и международен план, Цел 3.1.2. Цифрова свързаност и електронни услуги;
  - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.2 Подкрепа за балансирано пространствено развитие - Цел 3.2.1. Развитие на градските райони, Цел 3.2.2. Подобряване на жизнеността на селските райони;
  - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3 РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

За осъществяването на тези приоритети, специфични цели и цели са предвидени редица дейности, мерки и проекти.

2.3 Обхват на ИТСР на Южен централен регион за планиране от ниво 2

В териториалния обхват на Южен централен регион попадат териториите на областите: Пловдив, Пазарджик, Смолян, Кърджали и Хасково, с общо 58 общини:

- Област Пловдив - общини Асеновград, Брезово, Калояново, Куклен, Карлово, Лъки, Марица, Пловдив, Първомай, Раковски, Родопска община, Садово,

Сопот, Стамболийски, Съединение, Хисаря, Перушица и Кричим;

- Област Пазарджик - общини Батак, Белово, Брацигово, Пещера, Велинград, Лесичово, Пазарджик, Панагюрище, Ракитово, Септември и Стрелча;
- Област Смолян - общини Баните, Борино, Девин, Доспат, Неделино, Златоград, Мадан, Рудозем, Смолян и Чепеларе;
- Област Кърджали - общини Кърджали, Ардино, Джебел, Кирково, Крумовград, Момчилград и Черноочене;
- Област Хасково - общини Димитровград, Ивайловград, Любимец, Стамболово, Маджарово, Хасково, Минерални Бани, Свиленград, Симеоновград, Тополовград и Харманли.

Той обхваща западната половина на Горнотракийската низина, южната част на Централна Стара планина, част от Средна гора, подбалканските полета и голяма част от Родопите. Площта на региона е 22 306,0 km², което представлява 20,2 % от територията на страната, като земеделските територии са 47,6 %, горските - 45,8 %, а урбанизираните територии заемат само 3,8 %.

На Фигура 1е показана обща схема на региона.

Фигура 1 Обща схема на Южен централен регион за планиране от ниво 2

Характеристиките на територията в географския обхват на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 са представени в *Приложение 1*.

2.4 Времева рамка

Разглежданият период от време, за който ще бъдат оценявани положителни и отрицателни въздействия, е периодът от 2021 до 2027 г, за който ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 определя общата политическа, пространствена, икономическа и тематична рамка за развитието на региона и в който период ще се осъществяват предвидените по Стратегията мерки и дейности.

Програмният период на разглеждания проект на ИТСП съвпада с периода на актуализирането, изготвянето и прилагането на третите Планове за управление на речните басейни (ПУРБ 2022-2027) и вторите Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН) за периода 2022-2027г.

3. Връзка на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 с други планове и програми

Основните планове, програми и стратегии, чиято връзка с ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 ще бъде разгледана при екологичната оценка, са както следва:

- Актуализирана Национална концепция за пространствено развитие (НКПР) за периода 2013 - 2025 г.
- Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г.
- Цели за устойчиво развитие (Дневен ред 2030 г)
- Пътна карта за план за действие целящ нулево замърсяване на водите, въздуха и почвата.
- План за действие относно кръговата икономика
- Национална програма за развитие: България 2030 – визия, цели и приоритети
- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018 – 2024 г)
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г

Забележка: Горепосочената информация представя първоначалните идеи по ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 и може да бъде променена при по-

нататъшните му подготвителни етапи.

4. Методика на ЕО

4.1 Нормативна рамка за ЕО

ЕО ще бъде разработена в съответствие с разпоредбите на Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (Директива за СЕО), транспонирана в националното законодателство с Наредбата за условията и реда на извършване на екологична оценка на планове и програми.

В допълнение, ЕО ще се съобрази със следните документи:

- Практически наръчник на ЕК по прилагане на Директива 2001/42/ЕО относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна;
- Директива 79/409/ЕИО за опазване на дивите птици, кодифицирана с Директива 2009/147/ЕО;
- Оценка на планове и проекти, съществено засягащи зони от Натура 2000 – Методическо ръководство по разпоредбите на чл. 6 (3) и (4) на Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО;
- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002 г., разработено от консорциум с участието на ПОВВИК ООС със съдействието и под редакцията на Министерство на околната среда и водите, България;
- Указания в писмо на МОСВ изх. № ЕО-12/01.06.2020г. в отговор на изпратено Уведомление.

Ключовите документи, свързани с процеса по изготвяне на ЕО, са както следва.

Карта 1: Ключова нормативна рамка

Законова рамка на България и съответните документи, свързани с процеса по ЕО

- Закон за опазване на околната среда (ЗООС) – обн. ДВ, бр. 91/2002 г.;
- Закон за биологичното разнообразие (ЗБР) – обн. ДВ, бр. 77 /2002 г.;
- Закон за водите – обн. ДВ, бр. 67/1999 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО), приета с ПМС № 139 от 24.06.2004 г., обн. ДВ, бр. 57/2004 г.;

- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС) – обн. ДВ, бр. 73 /2007 г.

4.2 Методически подход

Методите и техниките, предвидени за оценка на околната среда и за изготвяне на доклада за екологична оценка, са тези, посочени в насоките и ръководствата, изброени в предходния раздел, и по-специално в следните документи:

- Практически наръчник на ЕК по прилагане на Директива 2001/42/ЕО относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002 г., разработено от консорциум с участието на ПОВВИК ООС със съдействието и под редакцията на Министерство на околната среда и водите, България.

4.3 Екологична политика и цели

В Доклада за ЕО ще бъдат описани целите на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към ИТСР, както и начинът, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при изготвянето на ИТСР.

Програмните документи, които имат отношение към ИТСР във връзка с целите на опазване на околната среда, са описани в Раздел 3 на настоящия документ.

4.4 Взаимодействия на ИТСР на Южен централен регион за планиране от ниво 2 с околната среда

За да идентифицират взаимодействията между ИТСР на Южен централен регион за планиране от ниво 2 и околната среда, ЕО ще включва преглед на съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда, които ще бъдат оценени спрямо приоритетите на ИТСР на Южен централен регион за планиране от ниво 2.

• Съществуващо състояние на компонентите и факторите на околната среда

В доклада за ЕО ще бъде направен анализ на текущото състояние на биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт на регионално ниво, където се предвижда да се разполагат предвидените дейности, мерки и проекти на Стратегията:

- Въздух, климат – оценка на съществуващото състояние на качеството на въздуха

В Доклада за ЕО ще бъде представена информация относно климата и климатичните условия анализ на качеството на атмосферния въздух (КАВ) въз основа на данни от регионални доклади за състоянието и опазването на околната среда на Изпълнителната агенция по околна среда и РИОСВ за всички РОУКАВ в България

Климатични фактори – съществуващо състояние и тенденции в изменението на климата, включително емисии на парникови газове (ПГ).

- Води – преглед на текущото състояние на повърхностните и подземните води

За съществуващото състояние на водите в ЕО на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 ще бъде разгледана подробно информация за 2019 година относно екологичното и химично състояние на повърхностните води, химичното и количествено състояние на подземните води в България както и риска от наводнения;

- Почви – съществуващо състояние на земите и почвите

Ще бъде разгледана подробно информация относно състоянието на почвите и тяхното земеползване, както и информация по отношение съдържанието на почвите е биогеогенни елементи, влагосъдържание, замърсяване с тежки метали и металоиди, киселяване, засоляване, почвена ерозия

- Ландшафт – съществуващо състояние на ландшафта и визуално благоустройство

Ще се използва системата за класификация и типология на ландшафтите в България, като ще бъде разгледана подробна информация относно характеристика и състоянието на ландшафтите в региона.

- Биологично разнообразие – флора, фауна, защитени територии и зони от Натура 2000

Флора и фауна – резюме на съществуващото състояние, защитени, редки и застрашени видове на национално ниво;

Защитени територии и зони – обявените защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ) и защитени зони (Натура 2000 места) по смисъла на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР). Текстово и картно отразяване на елементите от националната екологична мрежа в национален мащаб.

- Културно-историческо наследство

Културно-историческото наследство представлява неразделна част от околната среда и може да се дефинира като антропогенна среда. Ето защо оценката на околната среда ще включи кратка информация за съществуващото състояние на културно-историческите обекти, включително архитектурно и археологично наследство.

- Материални активи

Анализ на текущото състояние на физически активи, свързани с ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2.

- Население и човешко здраве

Докладът за оценка на околната среда ще предостави информация и анализ по отношение на настоящото състояние на местното население: гъстота на населението, разпределение на населението по възраст и пол, миграция – темп на нарастване и раждаемост, както и естествен прираст, смъртност, здравословно състояние (заболеваемост).

- **Съществуващо състояние на територии, за които съществува вероятност да бъдат съществено засегнати**

Съществуващото състояние ще включва преглед на териториите, които е вероятно да бъдат съществено засегнати от ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2. Специално внимание ще се отдели на защитените територии и защитените зони, зоните за защита на водите и други екологично уязвими райони.

- **Съществуващи екологични проблеми**

Ще бъде предприето проучване за идентифициране на основните екологични проблеми и тенденции. Ще се разгледа и анализира съществуващото състояние на околната среда, за да се гарантира, че всички съществуващи проблеми са взети под внимание при оценката на въздействията на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2. Анализът ще бъде основа за идентифициране както на проблемите по отношение на околната среда, които ще бъдат решени или уредени, така и на тези, които биха могли евентуално да се влошат при изпълнението на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2.

Специално внимание ще бъде отделено на защитените територии / зони.

- **Вероятни значителни въздействия върху околната среда**

Директива 2001/42/ЕО за ЕО, Приложение I, разглежда аспектите на околната среда с оглед на вероятните значителни въздействия върху тях.

В този раздел ще бъдат идентифицирани, описани и оценени мерките и проекти, които ще бъдат финансирани в рамките на стратегическите приоритети и специфични цели на ИТСП. Ще бъде направена оценка относно вероятните значителни отрицателни въздействия от тяхното прилагане върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзки между тях в т.ч. дали те са: вторични, кумулативни, едновременни, карткосрочни, средносрочни, дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни.

Тъй като ИТСП има предвиждания на няколко нива на подробност, въздействието върху околната среда и здравето на хората ще бъде оценено и таблично, включващо: ниво Стратегически приоритети, специфични цели, цели, мерки.

За точна оценка ще се използват специфични индикатори за оценка на въздействието върху различни екологични аспекти / субекти на защита, както е описано по-долу.

4.5 Индикатори

Установяването на проблемите на околната среда, целите и индикаторите, които трябва да бъдат разгледани в рамките на ЕО, представлява тристепенен процес:

1. Идентифициране на съответните екологични аспекти, които следва да бъдат разгледани в рамките на ЕО;
2. На база на идентифицираните аспекти, установяване на съответните екологични цели, които следва да бъдат разглеждани в рамките на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 и процеса на ЕО;
3. Където е възможно, предлагане на подходящи индикатори за състоянието на околната среда (или специфични въпроси), които ще ръководят анализа в рамките на процеса по ЕО.

• **Екологични аспекти, които трябва да се вземат под внимание при процеса по ЕО**

Екологичните аспекти, които трябва да се вземат под внимание при процеса на ЕО се идентифицират като релевантни на целите на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 спрямо следните компоненти:

- биологично разнообразие, фауна и флора;
- население и човешко здраве;
- почви;
- води;
- въздух и фактори на климата;
- материални активи;
- културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологично наследство;
- ландшафт.

Други екологични аспекти:

- транспортни нужди, достъпност и т.н.

• **Избор на екологични цели**

След като ключовите проблеми на околната среда са идентифицирани, в ЕО се идентифицират и описват съответните цели на околната среда, които трябва да бъдат защитени. Те могат да се установят от съответните:

- законови или нормативни рамки;
  - стратегии в областта на околната среда, политики, планове за действие;
  - стратегии за устойчиво развитие;
  - програмни документи и др.
- **Идентифициране на подходящи индикатори на околната среда (или специфични въпроси), които ще ръководят анализа в рамките на ЕО**

Показателите за оценка на въздействието върху различни екологични компоненти се определят в рамките на фазата на определяне на обхвата в съответствие с определени критерии за подбор. При подбора на показателите се вземат предвид индикатори:

- които ще позволят възможно най-добра оценка на въздействието на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда;
- които съответстват на екологичните проблеми;
- които могат добре да бъдат изразени количествено.

За всеки индикатор ще се посочат периодичност на измерване, мерна единица, орган, отговорен за наблюдението и контрола.

4.6 Видове въздействия

Съгласно чл. 86, ал. 3 т 6 от ЗООС, докладът за ЕО задължително съдържа анализ на: *вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзките между тях; тези въздействия трябва да включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици.*

В съответствие с тези изисквания Докладът за ЕО ще анализира и оцени вероятните значителни въздействия върху околната среда, включително вторични, кумулативни, синергични/едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни въздействия от изготвяния ИТСП на Северен централен регион за планиране от ниво 2 върху компонентите: Въздух и климат, Води, Почви, Ландшафт, Биологично разнообразие, включително флора, фауна, защитени територии и зони, Културно-историческо наследство, Материални активи, Население, човешко здраве.

Анализът на възможните значителни въздействия върху гореспоменатите компоненти ще бъде обхване всички предвиждания на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2, пропорционално на тяхната степен на подробност.

Трансгранични въздействия

Съгласно писмо на МОСВ изх. № ЕО-12 /01.06.2020 г. относно: Уведомление по чл. 10, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС) за „Интегрирана териториална стратегия за развитие на Южен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. "

- *При изготвянето на заданието да бъде разгледана и вероятността при прилагането на ИТСП на Южен централен регион да се очаква значително въздействие върху околната среда на територията на други държави с цел съобразяване на необходимостта от провеждане и на процедура по ЕО в трансграничен контекст предвид задълженията на страната ни по международно, европейско и национално законодателство.*

По отношение на трансгранични въздействия върху околната среда на други държави, предвижданията на проекта на ИТСП на този етап по характер, същност и мащабност на идентифицираните мерки и дейности по Стратегически приоритети не предполагат възникването на отрицателно трансгранично въздействие върху околна среда на други държави. В обхвата на ИТСП дейностите ще се изпълняват в територията на общините в региона. В доклада за екологична оценка ще бъде подробно и задълбочено оценена възможността за евентуално трансгранично въздействие на Стратегията.

Въз основа на анализите и оценки на въздействието ще бъдат изведени обобщени изводи, относно въздействието на ИТСП върху околната среда и човешкото здраве, вкл. Трансгранично.

4.7 Метод за оценка на въздействията

ЕО ще оцени възможните въздействия на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда и ще даде препоръки как да се подобри качеството му по отношение на екологичните аспекти.

Анализът на съществуващото състояние и очакваните последици в случай, че ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 не бъде изпълнена, ще дефинира т. нар. „нулева алтернатива“.

Оценката на положителните и отрицателните въздействия на заложените в ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 приоритети ще бъдат обобщени в **рейтинг матрица**, като се използват следните обозначения, показани в **Error! Reference source not found.**:

Таблица 1 *Рейтинг матрица (матрица на оценките)*

+	Очаквано положително въздействие
0/+	Клони към резултат от положително въздействие
/	Очаква се незначително или никакво въздействие
0	Като цяло се очаква нулево резултатно въздействие, тъй като положителните и отрицателните въздействия взаимно се компенсират
0/-	Клони към резултат от отрицателно въздействие
-	Очаквано отрицателно въздействие
=	Очаква се въздействие, но поради недостатъчни данни, оценката на въздействието е невъзможна

В допълнение към тази матрица ще се извърши качествено описание на възможните положителни или отрицателни въздействия, които са предизвикани от приоритетите на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2, както и предложените необходими смекчаващи мерки. Оценяват се преките и косвени, както и кумулативните въздействия. База за оценката са експертните познания на екипа по екологичната оценка. Съдържанието на Доклада за екологична оценка ще отговаря на изискванията на Директива 2001/42/ЕО и Наредбата за ЕО.

Нивото на подробност на оценката ще се базира на нивото на подробност, което предоставя ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2. Всички затруднения, възникнали в процеса на събиране на информация, необходима за разработката на ЕО, както и решаването им, ще бъдат включени в ЕО.

4.8 Метод за генериране на алтернативи

За интегриране на екологичните съображения в подготовката и приемането на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2, ЕО ще предостави обратна връзка към проекта на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2. Ще се посочат мерки за предотвратяване, намаляване и при необходимост компенсиране на неблагоприятните въздействия, както и предложения за подобряване на изготвения проект на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2.

За да се подобри качеството на документа по отношение на околната среда като обратна връзка, при необходимост могат да бъдат дадени предложения за нови формулировки на стратегическите приоритети и специфичните цели на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2. Това стратегическо консултиране ще осигури интегрирането на съображенията по отношение на екологията в подготовката и приемането на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 с оглед на устойчивото развитие. Окончателният вариант на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 ще

представлява изискваната от Директива 2001/42/ЕО алтернативна опция.

Ще бъде направено описание на мотивите, които са довели до избора на приетата за ИТСП алтернатива от гледна точка на опазване на околната среда и човешкото здраве. Ще бъде оценена и т. нар. „нулева алтернатива“, представляваща отказ от реализацията на Стратегията - ще бъде направена в т. 4 на ДЕО, където ще бъде анализирано развитието на компонентите и факторите на околната среда без прилагането ѝ.

4.9 Мерки

Стратегическите приоритети и специфични цели на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2, в ЕО ще бъдат оценени очакваните въздействия и ще се предложат следните видове мерки:

- **Мерки за отразяване в окончателния вариант на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2**

Въз основа на анализа и оценката на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 ще се предложат мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от осъществяването на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда, както и за предотвратяване или намаляване на възможните отрицателни последици за човешкото здраве.

- **Мерки за изпълнение при прилагане на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2**

Ще бъдат предложени допълнителни мерки за смекчаване на очакваните въздействия от реализацията на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда и човешкото здраве. Мерките ще бъдат определени от гледна точка на очакваните резултати от тяхното прилагане.

- **Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на Стратегията**

Съобразно резултатите и изводите от прогнозите за въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на Стратегията, ще бъдат препоръчани мерки, въз основа на които да се извършва наблюдението и контролът на въздействието върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2.

4.10 Заключение

Екологичната оценка ще даде възможност за обосновано заключение относно съвместимостта на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 от гледна точка на изискванията за опазване на околната среда.

5. Проектно-съдържание на Доклада за екологична оценка

Географският обхват на ИНТЕГРИРАНИТЕ ТЕРИТОРИАЛНИ СТРАТЕГИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ ЗА ПЛАНИРАНЕ ОТ НИВО 2 (ИТСР на РП от ниво 2) включва цялата територия на Република България, като обхватът на ИТСР на ЮЦР е в границите на региона и е описан в т. 2.3 на настоящото Задание. Докладът за ЕО ще приеме за целеви географския обхват на ИТСР на РП от ниво 2 и ще бъде изготвен съобразно степента на подробност на ИТСР на РП от ниво 2.

Съгласно Чл. 17. (1) от Наредбата за ЕО (последно изм. ДВ. бр.70 от 7 Август 2020 г), докладът за ЕО се оформя като единен документ, който включва:

1. съдържателна част съгласно изискванията на чл. 86, ал. 3 от ЗООС и резултатите от консултациите по заданието за обхват и съдържание;
2. списък на източниците на информация на използваните методи за оценка и прогноза на въздействието върху околната среда с посочване на източника, в който са публикувани;
3. списък с експертите и ръководителя, изготвили доклада за ЕО, в който всеки удостоверява с полагане на подпис разработените от него раздели на доклада;
5. декларации по чл. 16, ал. 1;
6. справка за проведени консултации и за изразените при консултациите мнения и предложения, както и за начина на отразяването им;
7. приложения.

Съгласно Чл. 86. (3) от ЗООС (последно изм. ДВ. бр.54 от 16 Юни 2020 г) докладът за ЕО задължително съдържа:

1. описанието на съдържанието на основните цели на плана или програмата и връзката с други съотноситими планове и програми;
2. съответни аспекти на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на плана или програмата;
3. характеристиките на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати;
4. съществуващите екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към плана или програмата, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие;
5. целите на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към плана и програмата, и начинът, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание по време на изготвянето на плана или програмата;

6. вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзките между тях; тези въздействия трябва да включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици;

7. мерките, които са предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсирание на неблагоприятните последици от осъществяването на плана или програмата върху околната среда;

8. описание на мотивите за избор на разгледаните алтернативи и на методите на извършване на екологична оценка, включително трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу-хау;

9. описание на необходимите мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на плана или програмата;

10. нетехническо резюме на екологичната оценка.

Съгласно Техническата спецификация на Възложителя докладът за екологична оценка задължително съдържа:

- описанието на съдържанието на основните цели на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 и връзката с други съотносими планове и програми;
- съответни аспекти на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2;
- характеристиките на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати;
- съществуващите екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие;
- целите на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2, и начинът, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание по време на изготвянето на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2;

- *вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзките между тях; тези въздействия трябва да включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици;*
- *мерките, които са предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсирание на неблагоприятните последствия от осъществяването на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 върху околната среда;*
- *описание на мотивите за избор на разгледаните алтернативи и на методите на извършване на екологична оценка, включително трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу-хау;*
- *описание на необходимите мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2;*
- *нетехническо резюме на екологичната оценка с необходимите нагледни материали (карти, снимки, схеми).*
- *резултатите от консултациите по заданието за обхват и съдържание;*
- *списък на източниците на информация на използваните методи за оценка и прогноза на въздействието върху околната среда с посочване на източника, в който са публикувани;*
- *списък с експертите и ръководителя, изготвили доклада за ЕО, в който всеки удостоверява с полагане на подпис разработените от него раздели на доклада;*
- *декларации по чл. 16, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;*
- *справка за проведени консултации и за изразените при консултациите мнения и предложения, както и за начина на отразяването им;*
- *В случай, че е преценено за необходимо от компетентния орган - оценка на съвместимостта на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 с предмета и целите на опазване на защитените зони, в съответствие с изискванията на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените*

зони.

Предлаганата структура на доклада за ЕО е както следва:

1. Въведение
2. Основни цели на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2
3. Връзка на ИТСП с други съотносими планове и програми
4. Съответни аспекти на текущото състояние на околната среда
  - Въздух и климат
  - Води - повърхностни и подземни
  - Почви и земеползване
  - Ландшафт
  - Биологично разнообразие, вкл. флора, фауна, защитени територии (ЗТ) и защитени зони (ЗЗ)
  - Културно-историческо наследство
  - Материални активи
  - Население, човешко здраве
5. Развитие на околната среда без прилагането на интегрираната териториална стратегия за развитие на регионите за планиране от ниво 2
6. Характеристики на околната среда за територии, които може да бъдат значително засегнати
  - Територии от интерес за Общността
  - Територии с национален защитен статут
  - Зони за защита на водите и др.
7. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие
8. Цели на опазване на околната среда
  - на международно равнище
  - на национално равнище

В този раздел ще бъде направен анализ на стратегиите, плановете и програмите, които поставят цели по опазване на околната среда на национално и международно (европейско) равнище, които имат отношение

към ИТСП, като въз основа на анализа, ще бъдат направени изводи за начина и степента, в които в програмата тези цели и екологични съображения са взети предвид

9. Вероятни значителни въздействия върху околната среда - комбинирана оценка по горепосочените аспекти на околната среда с оглед вероятни значителни въздействия или последици от ИТСП, включително и Трансгранични въздействия върху околната среда и човешкото здраве.
10. Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсирани на неблагоприятните последици от осъществяването на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 върху околната среда.

На база на резултатите от извършените в предходната точка анализи и оценки на предполагаемото въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на реализирането на ИТСП 2021-2027 г., ще бъдат предложени мерки, които ще бъдат мотивирани, в т.ч. и по отношение на очакваните резултати от прилагането им. Същите ще бъдат представени като:

- Мерки за отразяване в окончателния вариант на ИТСП
  - Мерки за изпълнение при прилагане на ИТСП
11. Алтернативни решения – вкл. представяне на мотивите за избор на разгледаните алтернативи и трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу-хау
  12. Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2
  13. Заключение
  14. Приложения – включително, но не само:
    - Картен материал
    - Използвана литература и източници на информация
    - Резултатите от консултациите по заданието за обхват и съдържание - Справка за проведените консултации, вкл. изразените при консултациите мнения и предложения, както и мотивите за тяхното приемане или неприемане и за начина на отразяването им.
    - Списък на източниците на информация на използваните методи за оценка и прогноза на въздействието върху околната среда с посочване на източника, в който са публикувани;
    - Списък с експертите и ръководителя изготвили доклада за ЕО
    - Декларации по Член 16(1) от Наредбата за ЕО

Съгласно Чл. 17. (3) от Наредбата за ЕО, като отделно самостоятелно приложение към доклада за ЕО ще се изготви нетехническо резюме на достъпен за обществеността език в обем, не по-малък от 10 на сто от обема на доклада. Освен текстовата част резюмето

ще съдържа необходимите нагледни материали (карти, снимки, схеми).

6. Приложения

6.1 Приложение 1 Характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната

Приложение 1. Характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната

1. Величина и пространствен обхват

Според използваните за екологична оценка критерии, които са описани в Приложение II на Директивата за стратегическата екологична оценка 2001/42/ЕО, величината и пространственият обхват на въздействията на разглеждания план върху околната среда обхващат:

- географската територия, която е вероятно да бъде засегната; и
- броя на населението, което е вероятно да бъде засегнато.

1.1 Географска територия, която е вероятно да бъде засегната

Като се има предвид, че към настоящия етап от процеса на разработване на ИТСП на Южен централен регион за планиране от ниво 2 местоположенията на предвижданите интервенции не са определени, за целите на характеризиране на пространствения обхват на въздействията се разглежда цялата приложима област за подобни интервенции, която представлява областите: Пловдив, Пазарджик, Смолян, Кърджали и Хасково с общо 58 общини.

Състоянието на околната среда в територията на Южен централен регион се контролира в следните РИОСВ: РИОСВ Пазарджик, РИОСВ Пловдив, РИОСВ Смолян, РИОСВ Хасково

1.2 Брой на населението, което е вероятно да бъде засегнато

Таблица 2 Население към 31.12.2019 по области

Области	Население, брой
Пловдив	666801
Пазарджик	252776
Смолян	103532
Кърджали	158204
Хасково	225317
Р. България	6 951 482

Източник: НСИ

2. Природни характеристики на територията, която е вероятно да бъде

засегната

2.1. Климат

Южният централен район попада в границите на 2 континентални климатични подобласти – Преходно континенталната и Континентално средиземноморската климатични области.

Към Преходно континенталната климатична подобласт се отнасят 4 климатични района: Климатичен район на Източна Средна България, Задбалкански нископланински климатичен район, Северородопски климатичен район и Планински климатичен район

Към Континентално средиземноморската климатична област в Южния централен район попадат 3 климатични района: Климатичен район на източно родопските речни долини, Източно родопски нископланински климатичен район и Бранишко-Дервенски климатичен район

Южният централен регион се определя с висок риск по отношение на последиците от климатичните промени. Свлачищните процеси са характерни за Смолянска област. Формирани са замърсени въздушни басейни над Пловдив, Димитровград, Асеновград и Кърджали. Силно замърсени речни участъци са установени по реките Марица, Тополница, Арда, Въча и Чепинска. Съществуват проблемни в радиационно отношение територии, свързани главно с добива на метални руди. Регионът е със среден дял на защитените територии и много висок дял на защитените зони.

2.2. Атмосферен въздух

На територията на ЮЦР се извършва мониторинг от следните 4-те РИОСВ: РИОСВ Пловдив, РИОСВ Пазарджик, РИОСВ Смолян, РИОСВ Хасково

На територията, контролирана от РИОСВ Пловдив са разположени 3 пункта от НСМОС - две автоматични измервателни станции (АИС), един ръчен пункт за мониторинг (ПМ) и една АИС, обслужвана от „КЦМ“ АД - на територията на област Пловдив.

Фини прахови частици (ФПЧ₁₀) - и в трите пункта, в които се контролира денонощно концентрациите на този атмосферен замърсител, са регистрирани превишения на СДН, както и превишаване на СДН за опазване на човешкото здраве над допустимите 35 пъти в рамките на календарната година. От 2017 г. до 2019 г. се наблюдава тенденция към намаляване на регистрираните брой превишения за всички пунктове за мониторинг. Измерените средногодишни стойности за ФПЧ₁₀ в 2 от пунктовете не показват превишения, а в третия има незначително превишение.

Регистрираната средногодишна стойност за 2019 г. в АИС „Каменица“ е под средногодишната норма за опазване на човешкото здраве, в сравнение със стойността за 2018 г. Наблюдава се намаляване на броя на превишенията на средноденонощната норма за опазване на човешкото здраве за 2019 г. са регистрирани 69 бр., в сравнение с 78,

регистрирани през 2018 г. В АИС „Тракия“ измерената средногодишна стойност е пониска в сравнение със стойността, регистрирана през 2018 г. Наблюдава се тенденция за намаляване на броя на превишенията на средноденонощната норма за опазване на човешкото здраве - за 2019 г. са регистрирани 89 бр., в сравнение със 107 бр., регистрирани през 2018 г. (127 броя за 2017 г.).

Серен диоксид (SO₂) - и в двата пункта, в които се контролира този атмосферен замърсител няма регистрирани превишения на СЧН за опазване на човешкото здраве. През 2019 г. не е превишена и средноденонощната норма за опазване на човешкото здраве

Азотен диоксид (NO₂) - и в двата пункта, в които се контролира този атмосферен замърсител, през годината са измерени стойности, превишаващи СЧН за опазване на човешкото здраве, докато само в единият пункт има незначително превишение на средногодишната норма.

На основание чл. 27, ал. 10 от ЗЧАВ всички общини, включени в РОУКАВ „Агломерация Пловдив“ (Пловдив, Асеновград и Куклен) са актуализирали програмите си за подобряване на КАВ и достигане на установените норми.

На територията, контролирана от РИОСВ Пазарджик има една автоматична измервателна станция (АИС) в горски екосистеми - с. Юндола, община Велинград и пункт с ръчно пробовземане и последващ анализ в гр. Пазарджик

Поради повреда на апаратурата, през 2019 година са регистрирани 303 средноденонощни концентрации на фини прахови частици, като 48 средноденонощни концентрации превишават ПС за СДН от 50 µg/m³ или 15,84 % от общия брой регистрирани.

През 2018 г. са регистрирани 48 средноденонощни концентрации на ФПЧ₁₀, които превишават ПС за СДН от 50 µg/m³, или 20,43 % от общия брой регистрирани средноденонощни стойности. През 2017 г. регистрираните 57 превишения на СДН за ФПЧ₁₀ са над допустимия брой - 35, за една календарна година, което е 17,07 % от общия брой измервания

За останалите основни замърсители на атмосферния въздух в област Пазарджик - серен диоксид, азотен диоксид, въглероден оксид и озон се наблюдава трайна тенденция към регистриране на стойности под СДН.

Регламентираните райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) в региона, контролиран от РИОСВ, са общините: Пазарджик, Панагюрище, Пещера и Велинград, които имат разработени и приети с Решения на общинските съвети Програми за оценка и управление качеството на атмосферния въздух за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за ФПЧ₁₀ по чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух

На територията, контролирана от РИОСВ Смолян са разположени АИС - Смолян и

Комплексна Фонова Станция /КФС/- "Рожен".

ФПЧ₁₀ - Измервания на в АИС в град Смолян през 2019 г. показват наднормени стойности за ФПЧ₁₀ - от извършени 334 измервания за ФПЧ₁₀ наднормените стойности са 56 бр. или 17 % от всички анализ. През 2018 г. за АИС-Смолян наднормените стойности на ФПЧ₁₀ са 57, или 18 % от всички анализи. Средногодишната стойност на резултатите от АИС „Смолян“ за 2019 г. е по-ниска от нормата, както и за 2018 г.

SO₂ и NO_x - Измервания на нивата на SO₂ и NO_x се извършват само в КФС Рожен, където превишения не са регистрирани.

През 2014 г., е приета Програма за намаляване замърсяването с ФПЧ₁₀ на територията на община Смолян и План за действие 2015-2020 година, а през 2016 г., е приета актуализацията на Програма за намаляване замърсяването с фини прахови частици (ФПЧ₁₀) и План за действие 2015-2016 г.

На територията, контролирана от РИОСВ Хасково са разположени 3 пункта - АИС, гр. Димитровград, АИС гр. Кърджали и ръчен пункт, разположен в гр. Хасково.

ФПЧ₁₀ - замърсяването с ФПЧ₁₀ продължава да бъде основен проблем за качеството на атмосферния въздух за Агломерация Пазарджик, през 2019 година са регистрирани многократни превишения на средноденонощни концентрации на фини прахови частици. През 2018 г. са регистрирани 48 средноденонощни концентрации на **ФПЧ₁₀**, които превишават ПС за СДН, или 20,43 % от общия брой регистрирани средноденонощни стойности, а през 2017 г. са регистрирани 57 превишения на СДН за ФПЧ₁₀, което е 17,07 % от общия брой измервания. За високите нива на ФПЧ₁₀ допринасят специфичните метеорологични условия в района – голям брой дни с тихо време, температурни инверсии и мъгли по поречието река Марица, които водят до задържане и натрупване на замърсители.

За Серен диоксид (SO₂) и Азотен диоксид (NO₂) - Регистрираните стойности през 2019 г. са под нормативно определените.

През 2018 г. с мобилна автоматична станция на ИАОС е извършен имисионен контрол за качеството на атмосферния въздух на Велинград. - регистрираните превишения по показателя ФПЧ₁₀ са в отоплителния сезон - през месец декември 2018 г. са надвишавали нормата за ФПЧ₁₀ от 1,08 до 3,16 пъти.

ФПЧ₁₀ - През 2019 г. и за трите града измерените средногодишни концентрации на ФПЧ₁₀ са по-ниски от средногодишната норма. Постигнато е пълно спазване на нормативните изисквания на средноденонощната норма за КАВ в Димитровград и Кърджали, а за Хасково превишенията на СДН са само с едно над допустимите 35 бр./г.

Серен диоксид SO₂ - През годината серният диоксид е контролиран в 3 пункта - ръчен пункт “РИОСВ – Хасково”, АИС “Раковски” и АИС “Студен Кладенец”.

През 2019 г. от АИС “Раковски” са регистрирани 4 превишения на ПС за СЧН от 350

$\mu\text{g}/\text{m}^3$ за серен диоксид, много по-малко от допустимия брой от 24 стойности за една календарна година. Не е регистрирано превишение на ПС за СДН от $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

В останалите два пункта - пункт "РИОСВ – Хасково" и АИС "Студен Кладенец" не са регистрирани превишения на регламентираните НДЕ за серен диоксид.

В трите общини - Хасково, Кърджали и Димитровград, имат общински програми, като РИОСВ - Хасково е уведомила писмено общините Хасково и Кърджали за необходимостта от предприемане на действия по актуализиране/преразглеждане на Програмите за намаляване нивата на замърсителите - ФПЧ10 (ПАВ, As и Pb) и SO₂ в срока по чл.37, ал. 3 от Наредба 12/15.07.2010г. и при отчитане на крайните срокове на действащата актуализирана програма.

2.3.Води

Повърхностни води

По данни от ИАОС, през периода 1996-2018 г. се запазва тенденцията, наблюдавана през последните години за подобряване на качеството на повърхностните води. Въпреки тази тенденция все още има водни тела определени в риск, като за подобряване на състоянието им са изготвени програми от мерки за достигане на добро екологично състояние. За разглеждания период концентрациите на O₂ (разтворен кислород), NH₄-N (Амониев азот), N-NO₃ (Нитратен азот), БПК₅ (Биохимична потребност от кислород) и PO₄-P (Ортофосфати) показват намаляване на нивата си от предходни години. Леко повишаване има при ХПК (химична потребност от кислород) през 2017 г, но през 2018 г има понижение в концентрациите в страната като цяло. През 2018 г. направената оценка на индикативните основни физико-химични показатели, поддържащи биологичните елементи за качество, показва, че голяма част от обследваните пунктове попадат в категорията отлично-добро състояние.

В периода 1999 – 2018г. се наблюдава постепенно подобряване на качеството на подземните води за по-голяма част от показателите. Процентът на пунктовете, в които средногодишните стойности надвишават стандартите за качество (СК) на подземните води, показва тенденции на намаляване за всички показатели, с изключение на нитратите. За показателите манган, общо желязо, амониеви йони, нитритни йони, перманганатна окисляемост, фосфати и електропроводимост се наблюдават по-значителни тенденции към понижаване на процента пунктове с превишения на СК. При хлоридите не се наблюдава ясно изразена тенденция за 20 - годишния период. За нитратите се наблюдава слаба тенденция на повишение за целия 20-годишен период, с тенденция на снижаване за последните четири години.

Прегледът на обобщените данни от провеждания от РЗИ контролен мониторинг на качеството на водата за питейно-битови цели през 2018 г. показва, че общото съответствие с изискванията се запазва на сравнително високо ниво – 98,4%. и е сравнимо с това през предходните няколко години.

Според резултатите от провеждания мониторинг на водите за къпане, през сезон 2018 г е преустановена тенденцията за намаление броя на зоните с отлично качество за сметка на тези с добро качество на водите, като се наблюдава увеличение с 8 боя на зоните с отлично качество. Все още обаче процентът на зоните с отлично качество е сравнително нисък.

На територията на РИОСВ Пловдив

На територията на Пловдивска област са идентифицирани 4 типа води от категория „Река“. На територията на обл. Пловдив са определени 3 типа езера (язовири). Всяко езеро (язовир) с площ > 500 ха се определя като самостоятелно водно тяло. В Пловдивска област са определени 17 самостоятелни водни тела.

През 2019 г. в 68 повърхностни водни тела в обл. Пловдив са извършени анализи за наличие на приоритетни вещества. В 4 водни тела резултатите от мониторинга показват превишаване на стандартите за качество на околната среда по показателите кадмий, олово, или флуорантен и хлорпирифос- етил, и водните тела са определени в лошо химично състояние.

Анализът на резултатите показва, че през 2019 г. водните тела в добро екологично състояние са 28, в умерено- 37 и в лошо и много лошо състояние 13 водни тела. При сравняване на резултатите с тези през 2018 г. не се наблюдава подобряване на екологичното състояние/потенциал (през 2018 г. 28 водни тела са в добро екологично състояние, 33 в умерено и 18 водни тела в лошо и много лошо екологично състояние/потенциал)

На територията на РИОСВ Пазарджик

Химично състояние - През 2019 г. в 37 повърхностни водни тела са извършени анализи за наличие на приоритетни вещества. В 4 водни тела на територията на обл. Пазарджик се установява превишаване на стандартите за качество на околната среда и те са определени в лошо химично състояние. Във водно тяло „Река Селска и притоци и ГОК Чакъша“ с код BG3MA700R156 се установява превишаване на СКОС по показател хлорпирифос-етил и флуорантен; водно тяло „Река Елшишка“ с код BG3MA800R224 - превишаване на СКОС по кадмий и никел, водно тяло „Река Тополница от яз. Тополница до устие“ с код BG3MA800R225 се установява превишаване на СКОС по показател никел и водно тяло „Река Луда Яна от вливане на Стрелчанска Луда Яна до устие“ с код BG3MA700R149 се установява превишаване на СКОС по показател никел.

Екологично състояние/потенциал на повърхностните водни тела в обл. Пазарджик - анализът на резултатите показва, че през 2019 г. водните тела в добро екологично състояние са 21, в умерено - 22 и в лошо и много лошо състояние 3 водни тела. При сравняване на резултатите с тези през 2018 г. не се наблюдава подобряване на екологичното състояние/потенциал (през 2018 г. 22 водни тела са в добро екологично състояние, 19 в умерено и 4 водни тела в лошо и много лошо екологично

състояние/потенциал).

На територията на РИОСВ Смолян

На територията на РИОСВ-Смолян са идентифицирани 3 типа води от категория „Река“, в рамките на посочените типове реки са определени 46 водни тела.

На територията на област Смолян са определени 2 типа езера (язовири). В Смолянска област са определени 6 самостоятелни водни тела, като две от тях са с малка площ (опашки на язовири).

През 2019 г. на 30 повърхностни водни тела в област Смолян, са извършени анализи за наличие на приоритетни вещества. В три водни тела се констатира превишаване на СКОС по показателите кадмий, олово и никел, което определя и лошото им химично състояние.

През 2019 г. водните тела в добро състояние са 17 и в умерено състояние - 21. При сравняване на резултатите с тези през 2018 г., се наблюдава леко подобряване на екологичното състояние/потенциал (през 2018 г. 14 водни тела са в добро екологично състояние, 23 в умерено и 1 водно тяло в лошо екологично състояние/потенциал).

На територията на РИОСВ Хасково

На територията на области Хасково и Кърджали са идентифицирани 5 типа води категория „реки“, в рамките на тези типове реки са определени 43 водни тела от категория „река“.

На територията области Хасково и Кърджали са определени 4 типа езера (язовири). Всяко езеро (язовир) с площ > 500 ха се определя като самостоятелно водно тяло. На територията на РИОСВ-Хасково са определени 8 самостоятелни водни тела

През 2019 г. в 41 повърхностни водни тела са извършени анализи за наличие на приоритетни вещества, като резултатите от мониторинга показват превишаване на стандартите за качество на околната среда по показател хлорпирифос- етил в едно водно тяло, и това водно тяло е определено в лошо химично състояние.

През 2019 г. водните тела в добро екологично състояние са 21, в умерено - 25 и в лошо и много лошо състояние 5 водни тела. При сравняване на резултатите с тези през 2018 г. не се наблюдава подобряване на екологичното състояние/потенциал (през 2018 г. 21 водни тела са в добро екологично състояние, 24 в умерено и 5 водни тела в лошо и много лошо екологично състояние/потенциал). Основните физико-химични показатели, по които се наблюдават отклонения, са свързани с органично замърсяване - ортофосфати, общ фосфор, амониев азот, нитритен азот, нитратен азот, общ азот и БПК, причина за които са непречистени отпадъчни води от населени места, както и заустване на промишлени отпадъчни води.

Подземни води

На територията на РИОСВ-Пловдив са разположени 8 подземни водни тела (по-голяма или по-малка част от тях). от извършена обща оценка на химичното състояние на ПВТ на територията на РИОСВ-Пловдив през 2019 г. е установено, че 1 подземно водно тяло е в лошо химично състояние.

На територията на РИОСВ-Пазарджик са разположени 14 подземни водни тела (по-голяма или по-малка част от тях). Националната мрежа за контролен мониторинг на химичното състояние на подземните води на територията на РИОСВ-Пазарджик през 2019 година (съгласно Заповед № РД- 230/28.03.2019г.) включва 18 хидрогеоложки пункта за мониторинг.

През 2019г. на територията на РИОСВ-Пазарджик 2 подземни водни тела са в лошо химично състояние

На територията на РИОСВ-Смолян са разположени 6 подземни водни тела (по-голяма или по-малка част от тях). През 2019г. на територията на РИОСВ-Смолян всички подземни водни тела са в добро химично състояние.

На територията на РИОСВ- Хасково (области Хасково и Кърджали) са разположени 15 подземни водни тела (по-голяма или по-малка част от тях), а през 2019г. 8 от тях са в лошо химично състояние.

2.4.Почви и земеползване

По данни от последния НДСООС, почвите в страната са в добро екологично състояние по отношение на запасеност с биогенни елементи/органично вещество, съдържание на тежки метали и металоиди, и устойчиви органични замърсители (полиароматни въглеводороди, полихлорирани бифенили и хлорорганични пестициди). Наблюдава се трайна тенденция към увеличаване площите, заети с обработваеми земи и намаляване на необработваемите земи.

На територията, контролирана от РИОСВ Пловдив

През 2019 г. се е провел мониторинг на почвите от мрежата на I ниво - пробовземане се е извършило от пунктове, определени от ИАОС.

Пробите се анализират от РЛ - Пловдив към ИАОС по следните показатели: Р^А олово, кадмий, мед, цинк, арсен въглерод, азот и фосфор. През 2019 г. е извършено пробонабиране и анализ от всички пунктове, които са част от мониторинга 16X16 км /първо ниво/. Към настоящия момент все още не са приключили всички анализи.

На контролираната от РИОСВ - Пловдив територия са разположени едни от най-плодородните почви в страната. През последните години се наблюдава тенденция към намаляване замърсяването на почвите. Използват се добри земеделски практики. Повишава се информираността на обществото за екологичните и икономическите ползи, както и необходимостта от предприемане на мерки за опазването на този компонент на

околната среда.

На територията, контролирана от РИОСВ Пазарджик

През 2019 г. се проведе мониторинг на почвите от мрежата на I ниво за съдържание на тежки метали и металоиди, при пълно обследване на шест пункта, попадащи на територия на шест общини в контролирания регион. На база на представените анализни резултати може да се направи заключение, че почвите в контролираната от РИОСВ територия - област Пазарджик, са незамърсени с тежки метали и металоиди. Тенденцията е за задържане нивата на наблюдаваните индикатори, които са много под границите на МДК. От ежегодно провеждания мониторинг през 2019 г. може да се направи извод, че почвите на територията на РИОСВ-Пазарджик са незамърсени с тежки метали, металоиди и органични замърсители.

На територията, контролирана от РИОСВ Смолян

През 2019 г., съгласно програмата за почвен мониторинг, I-во ниво, от Регионална лаборатория - Смолян са взети почвени проби от 3 пункта, извадките са изпратени за изпитване в Регионални лаборатории към ИАОС в страната, като резултатите ще бъдат обработени през 2020 г. През 2019 г., са обработени резултатите от извършения мониторинг през 2018г. на 8 пункта. От представените резултати на извършения мониторинг през 2018г., се наблюдават завишения около или малко над ПДК на „арсен“ в 1 пункт и „никел“ в 1 пункт, което е установено и през предходни години, наблюдават се завишени нива на „олово“ при 1 пункт.

Не се установяват превишения на органохлорни пестициди и полициклични ароматни въглеводороди от взетите извадки на изпитваните пунктове.

Резултатите за тежки метали на останалите пунктовете, в сравнение с предходните години са с близки стойности, което показва, че няма промяна на цялостната картина.

На територията, контролирана от РИОСВ Хасково

През 2019 г. е извършено изпитване на почвени проби за анализ на почвите от замърсяване с тежки метали и металоиди I ниво. Взети са 90 проби от 6 пункта. Резултатите от анализите показват наднормено съдържание на хром в 2 пункта.

Провежданият ежегоден мониторинг показва, че почвите в региона са в добро екологично състояние по отношение на запасеност с биогенни елементи/органично вещество, оценена чрез измерени концентрации на общ азот, органичен въглерод и общ фосфор, а съотношението C/N показва благоприятни условия за разграждане/минерализиране на органичното вещество.

2.5. Флора и фауна

По данни от Националната стратегия за опазване на биологичното разнообразие биотата на България включва 94 вида бозайници, 383 птици, 36 влечуги, 16 земноводни, 207 черноморски и сладководни риби, около 27 000 насекоми и други безгръбначни, между

3 500 и 3 750 вида висши растения, и повече от в 500 низши растения и гъби. Така България се нарежда между страните с най-голямо биологично разнообразие в Европа.

Растителните ендемити съставляват около 5 процента от общата флора, твърде висок дял в сравнение с други, по-големи европейски страни. Наличната информация за безгръбначните таксони сочи, че 8.8 % от ненасекомните видове и 4.3 % от насекомите са ендемични. Тези проценти най-вероятно ще се увеличат при по-нататъшното пълно изследване на тези групи.

Степента на рядкост варира значително в различните таксономични групи, като редки за флората и фауната са категоризирани повече от 700 висши растения, много от тях ендемични видове, разпространени във високопланинските райони; 567 вида ненасекомни безгръбначни (около 23 % от всички известни видове); над 1500 вида насекоми; 29 вида черноморски и сладководни риби; 2 вида змии; 78 птици (включително 16 вида от списъка за глобално застрашени видове от 1993 г. На Световния съюз за защита на природата [IUCN]); и поне 10 едри бозайници, включително черноморският тюлен-монах, ендемични делфинови подвидове морска свиня и афала, дива коза, кафява мечка, вълк, видра и европейският петнист пор.

В резултат на антропогенния натиск, през последните няколко десетилетия редица български видове са намалели до степен на изчезване. В тях се включват най-малко 31 вида висши растения, 7 безгръбначни, 3 вида риби, 2 змии, 3 птици, 2 (възможно 3) вида бозайници и 6 местни животински породи.

3. Ценност и уязвимост на територията, която е вероятно да бъде засегната

1.1. Специални природни характеристики

В територията на Северен централен регион попадат защитени територии, по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ) и защитени зони по смисъла на ЗБР, както следва:

- 93 бр. защитени територии, от които 21 бр. природни забележителности, 63 бр. защитени местности, 3 бр. резервати, 3 бр. поддържани резервати и 3 бр. природни парка и 1 бр. национален парк;
- -38 бр. защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включени в приетите от Министерски съвет списъци;
- -27 бр. защитени зони за опазване на дивите птици, от които всички с изключение на една имат издадени от министъра на околната среда и водите заповеди за обявяването им.

1.2. Културно наследство

Регистрираните недвижими паметници на културата в България са над 40 000, от които 13 500 са археологически. В България има 26 археологическите резервати и 7

архитектурни обекти в Списъка на ЮНЕСКО за световното културно наследство: Боянската църква, Скалните църкви край с. Иваново, Русенско; Казанлъшката тракийска гробница; номинираната гробница край с. Александрово, Хасковско; Мадарският конник; тракийската гробница в Свещари и Рилският манастир.

На територията на Южен централен регион са регистрирани 5 275 недвижими културни ценности (НКЦ) на материалното недвижимо културно наследство (област Кърджали - 438 НКЦ, област Пазарджик - 1 202 НКЦ, област Пловдив - 2 169 НКЦ, област Смолян - 869 НКЦ, област Хасково - 597 НКЦ) с тяхната принадлежност към определен исторически период като праисторически, антични, средновековни, възрожденски, от ново и най-ново време, както и с научна и културна стойност като археологически, исторически, архитектурно-строителни, художествени, урбанистични, културни ландшафти с културни напластявания от взаимодействието на човека и природната среда, парково и градинско изкуство, етнографски, културни маршрути